

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 24/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 oktober 2006 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (RP 168/2006 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

som remitterades till utskottet den 28 september 2006 och

— åtgärdsmotion om högre syskontillägg till hemvårdsstödet (AM 56/2005 rd — Hanna-Leena Hemming /saml. m.fl.), som remitterades till utskottet den 28 april 2006.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

— lagmotion med förslag till lag om ändring av 4 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (LM 77/2005 rd — Leena Rauhala /kd),

Sakkunniga

Utskottet har hört

- jurist Päivi Kemppi, social- och hälsovårdsministeriet
- förmånschef Suvi Onninen, Folkpensionsanstalten.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn ändras så att adoptivföräldrar i vissa fall ska ha rätt att få stöd för hemvård av barn också för vård av barn som fyllt tre år för tiden för vårdledigheten, dock högst tills barnet börjar i skolan. I propositionen föreslås också att det stöd för hemvård av barn som betalas för familjens andra och därpåföljande

barn höjs. För att ge föräldrar eller andra vårdnadshavare bättre möjligheter att välja vårdform för barnen föreslår regeringen stöd för hemvård av barn och stöd för privat vård av barn ska kunna betalas ut samtidigt.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2007.

Motionerna

I lagmotion LM 77/2005 rd föreslås att flerlingsfamiljer får hemvårdsstödet vårdpenning till fullt belopp för alla samtidigt födda barn.

I åtgärdsmotion AM 56/2006 rd föreslås att syskontillägget till hemvårdsstödet höjs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet propositionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Den föreslagna höjningen av stödet för hemvård av barn för familjens andra och därpå följande barn och möjligheten att betala ut stöd för hemvård av barn och stöd för privat vård av barn samtidigt breddar barnfamiljernas möjligheter att utifrån sina egna premisser och barnets behov välja den lämpligaste vårdformen. Utskottet finner det motiverat att adoptivföräldrars utvidgade rätt till vårdledigt för vård av barn över tre år har fått en pendang i deras rätt till vårdpenning

Motionerna

Utskottet har godkänt ändringen av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn utifrån propositionen och följaktligen måste motionerna förkastas.

Detaljmotivering

4 §. *Vårdpenning*. Enligt utredning till utskottet är regeringens avsikt att bibehålla vårdpenningens belopp för det första barnet oförändrat men höja vårdpenningens belopp för alla följande barn under tre år till 94,09 euro. Utskottet föreslår därför en teknisk ändring i paragrafen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget i övrigt godkänns enligt propositionen men 4 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagmotion LM 77/2005 rd och åtgärdsmotion AM 56/2006 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

4 §

Vårdpenning

— — — — —
Vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn är per kalendermånad 294,28 euro för ett barn under tre år i familjen och 94,09 euro för varje följande barn under tre år samt 60,46 euro för varje annat barn. För ett adoptivbarn som fyllt tre år *och som är berättigat till stöd* betalas vårdpenning emellertid så som för ett barn under tre år. (*Utesl.*)

(3 mom. som i RP)

— — — — —

Helsingfors den 10 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Juha Rehula /cent
Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.

RESERVATION

Motivering

I proposition RP 168/2006 föreslås en del förbättringar i stödet för hemvård respektive privat vård av barn. Hemvårdsstödet vårdpenning höjs enligt propositionen med tio euro per kalendermånad för familjens andra och därpå följande barn. I samma veva förbättras villkoren för adoptivföräldrar och det blir möjligt att samtidigt betala ut stöd för hemvård av barn och stöd för privat vård av barn. Jag menar att detta inte är nog.

Eftersom fattigdomen bland barnfamiljer ökat i alarmerande grad under årens lopp behöver stödåtgärderna till barnfamiljer ses över med det snaraste med fokus lagd på hur adekvata de är och om de sätts in vid rätt tidpunkt. Jag har i lagmotion LM 5/2006 föreslagit att det fulla vårdtillägget enligt stödet för privat vård av barn höjs och att inkomstgränserna läggs 20 procent högre. Det är viktigt att stödet för hemvård respektive privat vård av barn förser familjerna med ett reellt alternativ till kommunal barnomsorg. Den köpkraft stöden genererar korrelerar direkt med hur barnfamiljerna använder förmånerna. Den kommunala barnomsorgen ställer sig fortfarande avsevärt dyrare för samhället jämfört med om barnet vårdas hemma. Ett annat stort plus med vård hemma är att barnen får den kärlek och uppmärksamhet de behöver, något som de inte förunnas i stora daghemsgrupper. Ett bra mellanting mellan daghem och hem är privat familjedagvård. Det behövs en utredning av om stödet är stort nog och vilka effekter det har på barnfamiljernas ekonomi och stödsummorna bör ses över med jämna mellanrum utifrån förändringen i levnadskostnadsindex.

Propositionen noterar inte heller flerlingsfamiljerna. En flerlingsfamilj är en familj där det föds flera barn på en gång. I Finland föds årligen ca 900 tvillingar och ett tiotal trillingar. Fyrlingar föds ungefär en gång på tio år. Vår nuvarande

lagstiftning hanterar stöden till barnfamiljer som om det föddes bara ett barn åt gången. De sociala förmånerna i Finland är närapå identiska för familjer där det föds ett barn åt gången och familjer som får fler barn på en gång och tar inte hänsyn till att flerlingsfamiljernas levnadskostnader skjuter i höjden när de tvingas köpa en massa saker.

Missförhållandet är flagrant i synnerhet i systemet med stöd för vård i hemmet. Vårdpenningen enligt stödet för vård i hemmet betalas till fullt belopp bara för ett barn medan penningen för det andra och tredje barnet som föds samtidigt inte är större än syskontillägget trots att familjerna inte kan låta saker cirkulera mellan syskonen och därmed utnyttja samma skalfördel som när det föds bara ett barn åt gången. Flerlingar i familjen leder också ofta till att familjen måste skaffa sig en större bostad och bil. Det här är något som inte beaktas i de nuvarande stöden till barnfamiljer.

Regeringen föreslår inga förbättringar på denna punkt i sin proposition. I lagmotion LM 77/2005 har jag föreslagit att vårdpenningen enligt stöd för hemvård av barn, som för närvarande är 294,28 euro, betalas flerfaldigad till flerlingsfamiljer. Vårdpenningen bör betalas till fullt belopp för varje barn, för tvillingar dubbelt upp, för trillingar trefaldigat osv. De som vårdar barn hemma utför ett värdefullt arbete, inte bara med tanke på barnens tillväxt och utveckling utan också ur samhällets synvinkel sett. Det arbetet bör ges den erkänsla det förtjänar, också i form av praktiska beslut.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att lagförslagen godkänns utan ändringar men 4 § med följande ändringar

Reservationens ändringsförslag:

4 §

Vårdpenning

— — — — —
Vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn är per kalendermånad 294,28 euro för ett barn under tre år i familjen och 94,09 euro för varje följande barn under tre år samt 60,46 euro för varje annat barn. För ett adoptivbarn som

fyllt tre år betalas vårdpenning emellertid så som för ett barn under tre år. Vid samma tidpunkt kan för endast ett barn i familjen betalas den högsta vårdpenningen och för endast ett barn den näst högsta vårdpenningen. *Om det i familjen föds flera än ett barn på samma gång, betalas för vart och ett av dem vårdpenning till samma belopp som vårdpenningen för det första barnet.*

(3 mom. som i ShUB)

— — — — —
—————

Helsingfors den 10 oktober 2006

Leena Rauhala /kd
Raija Vahasalo /saml
Eero Akaan-Penttilä /saml

Erkki Virtanen /vänst
Osmo Soininvaara /gröna